

Om "Sovstaden Sunnersta".

Ett klipp ur ett "Gruppkorsband" till Uppsalas innevånare 1957.

November 1957

Uppsala

Sovstaden Sunnersta

Sunnersta är en plats där folk lutar sitt trötta huvud eller pyslar i trädgårdstjappan men hämtar sin utkomst inne i staden. De omkring 2 000 invånarna bor i ungefär 250 fastigheter, varav bara ett 25-tal är flerfamiljsbus. Sunnersta är det typiska egnahemsområdet. Man började bygga därute på allvar 1915—1925, tidigare var Sunnersta främst ett sportstugeområde. Sen januari 1947 har byggenskapen stått fullkomligt stilla.

Därmed är man inne på Sunnerstas stora problem. Den stora och brännande frågan är vatten- och avloppsfrågan. Det är den som satte stopp för all byggenskap när Uppsala stad inkorporerade Sunnersta från Bondkyrko socken. I dag har bara ett 25-tal fastigheter närmast Fyrisån sin avloppsfråga ordnad.

Andra stora problem som står i förgrunden i »sovstaden» är lokalfrågan och underhåll och snöplogning av de tillsammans flera mil långa vägarna. Ett medborgarhus står på önskelistan och naturligtvis hälsar sunnerstaborna Uppsala stad varmt välkommen med initiativ till lösning av den ytterligt besvärliga vägfrågan.

Historisk titt

Innan man går närmare in på de här problemen och de positiva sidor, som naturligtvis också finns, så kanske man borde titta litet närmare på Sunnersta genom historiskt färgade glasögon. Den tillbakatitt blir sannerligen inte lång. Samhällsstrukturen har förändrats först under de senaste 15—20 åren. Förut hörde större delen av marken under Stora Sunnersta Herrgård som ägdes av stiernstedtska släkten. Ägarna bjöd ut sina stora marker till försäljning någon gång på 1910-talet och vände sig då i första hand till Uppsala stad, som backade ur trots att priset var mycket billigt i förhållande till arealen. Nu anser många sunnerstabor att staden gjorde en stor blunder i sin sparsamhetsiver, för Uppsala hade vid ett köp av marken säkerligen expanderat sö-

derut och då hade kanske till och med industrier kommit in i Sunnerstas samhällsbild.

Det blev i stället fem framsynta herrar som köpte marken, och bildade A. B. Stora Sunnersta Egnahem och satte igång med avstyckning av tomter som det blev en strykande åtgång på. Dessutom avverkades skog i stor utsträckning. Det blev många arbetare, med stort inslag från Nymans, som började bygga sina egnahem därute på grund av att bostadsbristen redan då gjorde sig märkbar i Uppsala stad. Sunnersta blev snabbt ett egnahems-samhälle. Samhället låg i Bondkyrko socken fram till inkorporeringen den 1 jan. 1947.

En herre som väl känner sitt Sunnersta utan och innan är överlärare Sven Westerman. Han är ordf. i egnahemsföreningen och har därför verklig kontakt med stadsdelens problem. Han talar gärna om den där vatten- och avloppsfrågan, för den har förekommit vid praktiskt taget varje möte med egnahemsföreningen de sista 10 åren.

Stinkande diken

Han kan inte annat än konstatera att det är närmast olidligt som det är. Främst gäller det avloppen. Nu går avloppsvattnet ut i öppna diken där det står och stinker på somrarna och förpestar luften. Han har också sett många gamla kvinnor som måst stå ute och tvätta och måst släpa sitt vatten långa vägar. De flesta har löst

själva vattenfrågan enskilt eller i grupper. Många brunnar är dock undermåliga, är otillräckliga och håller inte hälsovårdsmättet. Många blir helt enkelt utan vatten ibland och får lov att gå till grannen och låna.

Men det börjar ljusna på »vattenfronten»! Nu finns pengar anslagna från staden till en kommunal tvättstuga, som skall förläggas vid Långvägen. Man väntar bara på byggnadstillståndet. En pumpstation har redan uppförts och rörledningar nedlagts. Vattentillgången uppe i åsen är mycket god och den här stationen kan säkert försörja 5.000 människor med vatten. Det rör sig sålunda och sunnerstaborna betraktar detta som ett mycket stort framsteg.

Herr Westerman kommer dock gärna tillbaka till avloppsfrågan i stort. Det är den centrala frågan. Han vill inte alls anklaga staden för någon sorts nonchalans, för han är fullt på det klara med att frågan är oerhört svårlöst. Fastigheterna ligger på stora tomter och långt ifrån varandra vilket betyder oerhörda kostnader. Man kan lekmanmässigt räkna med en summa som kanske överstiger 10 miljoner kronor. Det är därför inte så underligt att staden anser att kostnaderna blir orimligt höga i förhållande till innevånarantalet.

— *Ta gärna avloppsfrågan i etapper, frambäller hr Westerman, och börja då med det första området på den östra sidan och öppna samtidigt det där outnyttjade området för byggenskap.*

Medborgarhus önskas

Ett medborgarhus står också högt upp på sunnerstabornas önskelista. För närvarande finns praktiskt taget inga samlingslokaler. Det enda som finns är en lokal på folkskolans vind som rymmer 100—150 personer. Men den är varken trevlig eller tidsenlig. Man har här i Sunnersta arbetat länge på medborgarhusfrågan, men det har stannat på diskussionsplanet. Om ett sådant hus någon gång kommer till stånd, då vill många att man där också skall inrymma sådant som folkbibliotek, lekskola, mottagningslokaler för distriktssköterska, hobbylokaler och naturligtvis en biograflokal. Bio finns inte i hela Sunnersta. Nu måste både ung och gammal in till stan vid bio-besöken.

Ingenjör Erling Mikaelsson har bott ute i Sunnersta sedan 1943. Han är också litet gramse på de styrande i Uppsala och tycker att Sunnersta i viss mån hamnat på »den överblivna kartan». Man tycker väl kanske att vi är litet bråkiga i »sovstaden», säger han, men vi anser oss ha skäl för att vara det. — Vem skall ploga våra vägar på vintrarna och se till att de inte blir som tvättbräden på somrarna?

Vägfrågan är mycket besvärlig och ägandefrågan tycks vara ett kvistigt kapitel. Många anser att Sunnerstabilaget rår om vägarna och därför borde ha ansvar för dem. Herr Mikaelsson tycker att staden borde ta upp förhandlingar om ett övertagande av

vägarna. Nu är småvägarna under all kritik. Långvägen, Holmvägen och Domherrevägen har staden tagit hand om. Där har det också blivit verkligt bra.

Staden har varken tid eller maskiner att hinna med, förklaras det och egna-bemsföreningen har måst ta itu med vinterhållningen och anlita en entreprenör. Men stämningen hos många är den att man vill ha plogat, men inte betala.

Förslag om bad

När det gäller bad, så vill ing. Mikaelsson gärna komma med ett förslag. — Sponta av viken mot Fyrisån!

Skall Sunnerstaviken göras om till bad?

Pumpa ur vattnet, rensa upp och fyll sedan med friskt och härligt vatten från åsen där det finns obegränsade mängder! Det badet kunde ju användas även av dem som bor inne i staden. Viken har också härliga omgivningar med åsen alldeles i grannskapet.

Det var mycket negativt det där! Finns det inget positivt där ute i sovstaden Sunnersta? Jo, då! Herrarna

Överlärare Sven Westerman och ingenjör Erling Mikaelsson vid »den sista utposten» i Sunnersta. De som bor längst bort från den här vattenposten måste gå en kilometer fram och tillbaka för att hämta dricksvatten!

Westerman och Mikaelsson vill gärna framhålla att skolan därute håller en mycket god standard utom i fråga om toaletterna som är torrklosetter, och att idrottsplatsfrågan är mycket bra löst. Idrottsplatsen är också mycket flitigt använd.

Och framför allt! Här bor man i det i särklass vackraste området i Uppsala stad. Här finns åsarna, skogsområdena och sjön i närheten. Och när nu riks-13 försvinner ur sambället och letar sig iväg åt Nantuna till, då blir det också mycket lugnare.

Strängt taget trivs folk utomordentligt bra här ute i Sunnersta!

Sunnersta herrgård — fin ungdomsgård

60-talet ungdomar i åldern 10 år och uppåt samlas nu varje kväll på Sunnersta herrgård. Staden köpte gården i april för 85 000 kr. Den skall användas för ungdomsgårds- och föreningsverksamhet om vintern och vara vandrarhus på sommaren. Omkring

170 000 kr beräknas nödvändiga reparationer gå på. Ungdomsnämnden har fått 44 000 kr anvisade till de första som omfattar en upprustning av köket och indragning av vatten och avlopp.

Trots att flera av gårdens rum står stängda — skall rustas upp först —

satte ungdomsnämnden i gång med verksamheten redan i höst.

På nedre botten finns tre rum där ungdomarna kan spela pingis och sådant eller helt enkelt bara sitta och snacka. En trappa upp är lokalerna reserverade för föreningar av olika slag. Även de som finns inne i stan kan hyra rum. Hyran går på 5 kr per kväll.

Det är överfurir Sven Pettersson, Sveddvägen 9, tel. 241 02, som har hand om uthyrningen.